

## Lesnícky náučný chodník O lepšom obhospodarovaní lesov



Kraj:	Košický
Okres:	Gelnica
Geomorfologická jednotka:	Volovské vrchy
Geologická jednotka:	gemerské pásmo
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Smolnícka Huta, píla a prvá časť trasy lesníckeho náučného chodníka Smolnícka Osada v dĺžke 2,3 km s prevýšením 180 m
Východisko:	Smolnícka Huta, píla, zastávka 9 lesníckeho náučného chodníka Smolnícka Osada
Trasa:	Smolnícka Huta, píla: zastávka 9 lesníckeho náučného chodníka Smolnícka Osada - lesnou cestou severnými svahmi Zbojníckej skaly
Dĺžka, prevýšenie:	1,8 km, prevýšenie 225 m
Čas prechodu:	1,5 h
Počet zastávok:	8
Náročnosť:	nenáročná až stredne náročná trasa

**Zameranie chodníka:** lesnícke

**Typ chodníka:** samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

**Nadväznosť na turistickú značku:** nie je, v teréne je vyznačená oranžovými šípkami

**Rok otvorenia:** 2015

**Aktuálny stav:** Náučný chodník je v dobrom stave a je udržiavaný (2022).

**Textový sprievodca:** nie je

**Kontakt:** Lesy SR, š. p., Odštepny závod Košice, Moyzesova 18, 042 39 Košice; FORZA - Agentúra pre trvalo udržateľný rozvoj Karpatského regiónu

**Poznámky:** (1) Trasa začína za informačným panelom 9 lesníckeho náučného chodníka Smolnícka Osada, pričom na ďalšom, asi 100 m dlhom úseku sú obe trasy súbežné. (2) Náučný chodník nemá žiadne pomenovanie; v databáze ho označujeme názvom projektu, v rámci ktorého bol vybudovaný.

## Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie študentov škôl s lesníckym zameraním a/alebo na celoživotné vzdelávanie lesníkov.

## Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

**Smolnícka Huta.** Bývalá banícka obec severovýchodne od Smolníka a juhozápadne od Gelnice v strednej časti Volovských vrchov v úzkej doline potoka Smolník, pravostranného prítoku Hnilca. Jej vznik a rozvoj úzko súvisí s rozvojom blízkeho Smolníka a minerálnym a lesným bohatstvom územia. Prvýkrát je písomne doložená v roku 1828. Avšak ako samostatná obec sa začala formovať už v 18. storočí v čase rozmachu smolníckeho baníctva počas vlády Márie Terézie, kedy v území boli nájdené bohaté zásoby medi, olova, železa a ortuti a v Smolníku založili banské úrady, vysokú banskú školu a mincovňu. Z tej doby, z roku 1751, pochádza nad centrom obce stojaci pôvodne barokový rímskokatolícky kostol Nanebovzatia Panny Márie s predstavanou vežou. V rokoch 1813 a 1845 obec i bane, sústredené na dne doliny medzi Smolníkom a Smolníckou Hutou, postihli veľké povodne. V roku 1884 bola sprevádzkovaná železnica z Margecian a Gelnice. V roku 1893 postihol obec aj huty na praženie medenej rudy veľký požiar. V roku 1895 začala výstavba „starej“ banskej kolónie. Banská ťažba bola ukončená a prevádzky zrušené koncom 20. storočia. Bohatú banícku históriu pripomínajú zachované objekty spojené s ťažbou a spracovaním rudy, s úzkorozchodnou železnicou a banícke obytné kolónie. Asi 5 km severovýchodne nadol dolinou Smolníka leží miestna časť (osada) **Smolnícka pila.**

**Výberkové lesy v okolí Smolníka.** Sú svojou podstatou najbližšie k prírodným lesom. Výnimočnosť tunajších lesov je daná bohatstvom drevín, ktoré sú zastúpené vo všetkých vekových stupňoch. Hoci to všade nie je možné, ich výmera sa vďaka cieľavedomému a citlivému prístupu lesníkov postupne zvyšuje. Jedinečnosť tunajších lesov obdivujú už desaťročia lesní odborníci z celého sveta. O prírode blízky spôsob hospodárenia v lesoch sa pričínal aj **Ladislav Alcnauer** (1946 - 2016), ktorému je venovaný pamätník na začiatku lesníckeho náučného chodníka Smolnícka Osada.

**Kloptaň (1 153 m n. m.).** Vrch na hlavnom chrbte Volovských vrchov juhozápadne od Gelnice a severozápadne od Medzeva, porastaný rozvoľneným prevažne ihličnatým lesom. Prechádza ním frekventovaná turistická magistrála Cesta hrdinov Slovenského národného povstania a súbežná medzinárodná turistická diaľková trasa E8. Na vrchole v roku 1999 vybuvovali turisti z Prakoviec 8 m vysokú drevenú rozhľadňu, ktorá okrem výhľadu poskytuje v nevelkej zrubovej stavbe vo svojej päte útočisko pred prípadnou nepriazňou počasia. V podvrcholovej časti južného a východného svahu sa rozprestiera **prírodná rezervácia Kloptaň** vyhlásená v roku 1993 na ochranu zachovalých lesných

spoločenstiev s výskytom kosatca sibírskeho (*Iris sibirica*). Rezervácia je súčasne územím európskeho významu Kloptaň a leží v rámci chráneného vtáčieho územia Volovské vrchy (obe sú súčasťou sústavy Natura 2000).

**Smolník** > pozri heslo v textoch ku Geoturistickému náučnému chodníku Rotenberg

**Volovské vrchy.** Rozľahlé, až 70 km dlhé a vyše 30 km široké pohorie východo-západného smeru na juhu východného Slovenska zhruba medzi Dobšinou, Rožňavou, Medzevom, Košicami, Margecanmi, Krompachmi, Spišskou Novou Vsou a Dedinkami. Susedí na juhu s Revúckou vrchovinou, Rožňavskou kotlinou, Slovenským krasom a Košickou kotlinou, na severe s Čiernou horou, Hornádskou kotlinou a Slovenským rajom (podcelkom Spišsko-gemerského krasu) a na západe krátko so Stolickými vrchmi. Má komplikovanú vrásovo-zlomovú štruktúru i geologickú stavbu, v ktorej prevládajú paleozoické slabo premenené horniny (fylity, paleovulkanity) s výskytom železných a polymetalických rúd, sadrovca, magnezitu. Pri severnom a východnom okraji sa vyskytujú mezozoické vápence a dolomity (Galmus a oblasť okolo Folkmarskej skaly a Červenej skaly). Pomerne na veľkej ploche presahuje nadmorská výška 1 000 m, najvyšším je vrch Skalisko (1 293 m n. m.) v masíve Volovca v juhozápadnej časti pohoria severne nad Čučmou. Prevláda hornatinový, hladko modelovaný reliéf, len okolo Hnilca a Belej sa vytvorili širšie doliny až brázdy s miernejšie rezaným (podvrchovinným) reliéfom (Hnilecké podolie, Hámorská brázda). Zhruba rovnobežne so severnou hranicou pohorie naprieč - medzi Dedinkami a Margecanmi - preteká Hnilec hlbokou členitou dolinou, pozdĺž severnej hranice pohoria tečie Hornád, vo vnútri pohoria pramení napr. Bodva. Prevažne zalesnené pohorie s nevelkými pôvodne baníckymi sídlami križuje viacero cestných komunikácií vysoko ležiacimi sedlami (Dobšinský kopec, Grajnár, Súľová, Úhornianske sedlo, Štóske sedlo) a prechádza ním (dolinou Hnilca) železničná trať Červená Skala - Margecany.

## Názvy informačných panelov

1. Úvod k prírode blízkeho hospodáreniu v lese
2. Charakteristika prírody blízkeho lesa
3. Znak výberkového lesa
4. Prebudova na prírode blízky výberkový les
5. Usmerňovanie rastových procesov
6. Spôsob ťažby vo výberkovom lese
7. Samočinné rastové procesy vo výberkovom lese
8. Realizácia ťažby vo výberkovom lese

Informačné panely v teréne nie sú označené žiadnym názvom náučného chodníka.







